

Isabel Alonso

HERIOTZA DUINA

OINAZEA, ALDAKETAREN PALANKA

Betidanik izan naiz kausa progresisten militantea eta feminista. Nire amaren heriotzaren harira heldu nintzen heriotza duinaren alde borrokatzen duen Dret a Morir Dignament elkartera: alzheimerra diagnostikatu zioten eta hamar urteko degradazioa sufritu zuen hil aurretik. Prozesu gogorra izan zen familiarentzat, informazioa falta zitzaigun, eta ahal izan genuen bezala ikasi genuen gaixotasunarekin elkarbizitzen. Gogoratzen dut institutuko irakaslea nintzenean *Mar adentro* filma jartzen niela ikasleei. Gerora konturatu nintzen amarekin bitzakako eutanasiaren inguruko eztabaidaren atea ireki zizkidala, heriotza duinaren aldeko borrokan murgilduz.

“Suizidio biolento asko ere saihestuko lirateke eutanasia legala balitz”

Kataluniako Parlamentuak 2017ko uztailean onartu zuen eutanasiaren despenalizazio proposamena, 1984az geroztik heriotza duinaren alde lanean ari den Dret a Morir Dignament (DMD) elkartearen lanari esker. 2016az geroztik Isabel Alonso da elkarteko presidentea.

 SAIOA BALEZTENEA
 JORDI BORRÁS

Esklerosi anizkoitzaren azken fasean zegoen eta aspalditik eutanasia eskatzen zuen María José Carrascori hiltzen laguntzeagatik, honen senarra atxilotu zuen Espainiako Estatuak apirila hasieran. Zer deritzozu?

Ezer baino lehen, nire esker ona agertu nahi diet María José eta Angeli, euren kasua publiko egitea erabaki izanagatik. Jakin badakigu halako kasu gehiago daudela, intimitate-eskubidea bermatzeko isilpean geratzen direnak. Era berean, isilpean mantentzen den arazo honi ikusgarritasuna eman eta gogoeta bizirik mantentzeko begira, kasuak publiko egiteak asko lagundu izan du historikoki.

Eutanasiaren aldeko borroka zure amaren heriotzaren ondotik hasi zenuen. Zertan aldatu da zure harremana heriotzarekin?

Guztiz aldatu da. Lehen ez nintzen gai heriotzaz hitz egiteko. Orain ordea, nire bizitzaren zati handi bat heriotzaren inguruan mugitzen da.

Garapen horretaz konturatzen naiz, elkartetik kanpo jendearekin gaia gardenki jorratzen dudalako.

Jendartean heriotza tabua al da oraindik?

Noski baietz, jendeak errazago hitz egiten du gaixotasunez heriotzaz baino. Bitxia da, eufemismoak erabiltzen dira oraindik. Ezinbestekoa da tabua haustea. Gure elkartearen, adibidez, espreski erabiltzen dugu heriotza hitza. Baina informazio eske etortzen den jende askori kosta egiten zaio heriotzaz gardenki hitz egitea. Eta hori, gauzak aldatu direla kontuan hartuta: Metroscopiak 2017ko otsailean egin zuen inkesta baten arabera, 35 urte-tik beherako gazteen %90a heriotza duinaren alde zegoen.

Zenbateraino da Aurretiazko Borrontearen Dokumentua (ABD) urrats garrantzitsua, eutanasia legezatu bitartean?

Zalantzarik gabe, aipatzen dugun tabua hori hautsi eta heriotzaren eztabaida

“ALDARRIKATZEN DUGUN LEGEAK, BATETIK SUFRIKARIOA ETA KLANDESTINITATEA EKIDINGO LITUZKE. BESTETIK, ASKATASUNEAN ERE IRABAZIKO GENUKE”.

naturaltasunez garatzeko ezinbestekoa izan da ABDA. Dokumentu honen bitartez, norbanakoek idatzita utzi ditzake te gaixotasun batek euren erabakia zein den zehaztea ekidinez gero jaso nahiko lituzketen interbentzio eta tratamenduen argibideak. Hala ere, esan beharra dago urrats garrantzitsua izan den arren, desinformazioa oraindik ere nagusi dela zorritzarrez, eta jende gutxik egiten duela. Katalunia da dokumentu gehien aurkeztu dituen autonomia erkidegoa.

Lehen aipatzen zenuenez, biztanleen gehiengoa heriotza duinaren alde dagoen arren, eutanasia oraindik legez kanpoko da. Nola da posible?

Hark esaten zuen bezala, elizarekin topo egin dugulako... hierarkia katolikoaren presioak oztopatu du gure borroka. Tira, abortuarekin edo sexu berekoen ezkontzen eztabaidekin historikoki gertatu izan den bezala. Gaur egun biztanleriaren gehiengoa eutanasiaren alde dago, baina *The Economist*-ek 2015ean egin zuen ikerketa batek agerian uzten zuen moduan, Frantzia eta Espainia dira he-

rritarren iritzia eta legea elkarrengandik urrutien dituzten herrialdeak. Espainia-ko kasua eskandaluzkoa da.

Zein dira eutanasia ez legezatzearen ondorioak?

Aldarrikatzen dugun legeak, batetik sufrikarioa eta klandestinitatea ekidingo lituzke. Bestetik, askatasunean ere irabaziko genuke. Izan ere, gaur egun heriotza duina aldarrikatzen duten familia askok klandestinitatean burutzen dute eutanasia, horrek dituen ondorioekin. Eta ez hori bakarrik, suizidio biolento asko ere saihestuko lirake eutanasia legezkoa izango balitz.

DMDk 35 urte betetzen ditu aurten. Zein irakurketa egiten duzue elkarrearen ibilbidearen inguruan?

Elkartea hiru helbururekin jaio zen: lehena, aurretiazko borondateen agiria egitea; bigarrena, eutanasia legezatzeara; eta azkena, bizitzarekin amaitzeko askatasunaren aldeko babesa Espainian areagotzea. Gauzak horrela, gaur egun baieztatu dezakegu hiru helburuetatik bi

ase ditugula dagoeneko. Garrantzitsue- na baino ez zaigu falta.

Espainiako eutanasiaren legearen etorkizuna hurrengo legealdian dago orain. Baikorak zarete?

Eutanasiaren legea onartzeko ezinbestekoa izango da eskubide honen alde dauden alderdi politikoaren garaipena. Baikorak gara, 2018an Espainiako parlamentarismoaren historian lehen aldiz tramitera onartu zirelako eutanasiaren bi lege proposamen: Kataluniako Parlamentuarena eta PSOErena. Beraz, oso gertu egon gara, botoek zenbatzen zutelako. Baina PP eta Ciudadanosek lege guztiak blokeatu dituzte...

Amaitu baino lehen, zein dira zuen erronka nagusiak hemendik aurrera?

Garrantzitsue- na: eutanasia legezatzeara. Bitartean, gure erronka izango da Kataluniako 21/2000 legearen eta Espainiako 41/2002 legearen aplikazioa bermatzea, sufrimendua eta gaixoen tratamenduak ekiditeko eskubidea bermatzen dutelako. ●